

سرشناسه:	رشیدی آل هاشم، سید رکن الدین، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور:	بایسته‌های فرهنگ، اقتصاد و مدیریت جهادی / نویسندگان: سید رکن الدین رشیدی آل هاشم، علی قاسمی، محمد اسماعیل رستمی‌نیا؛ ناظر علمی: سید جمال الدین میر محمدی؛ ویراستار: حسین قاسم حمزه؛ [برای] پژوهشگاه امام صادق ع.
مشخصات نشر:	قم: پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۳.
ملاحظات ظاهری:	۲۴۰ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۳۲۱-۳-۲: ریال ۹۰۰۰۰
وضعیت فهرست‌برداری:	فیا
موضوع:	خامنهای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع:	خامنهای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - نظریه درباره اقتصاد
موضوع:	خامنهای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - دیدگاه درباره مدیریت
موضوع:	اسلام و اقتصاد
موضوع:	مدیریت (اقتصاد)
موضوع:	سیاست اقتصاد - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع:	فرهنگ - ایران - جنبه‌های اقتصادی
شناسه افزوده:	قاسمی، علی، ۱۳۴۷ -
شناسه افزوده:	رستمی‌نیا، محمد اسماعیل، ۱۳۰۰ -
شناسه افزوده:	میر محمدی، سید جمال الدین، ۱۲۶۱ -
شناسه افزوده:	قاسم حمزه، حسین
شناسه افزوده:	پژوهشگاه امام صادق ع.
شناسه افزوده:	انتشارات زمزم هدایت
ردمبندی کنگره:	۱۳۹۳ ر ۵ ب ۲ / ۲۳۰ BP
ردمبندی دیوبی:	۲۹۷ / ۴۸۳۳
شماره کتابشناسی ملی:	۳۵۵۳۸۱۵

بایسته‌های
فهنرگ، اقنصاد
و مدیریٲ جهادی

www.ketab.ir

نزهت
المنشورات

بایسته‌های فرهنگ، اقتصاد و مدیریت جهادی

تهیه‌کننده: پژوهشگاه امام صادق (ع)
نویسندگان: دکتر سیدرکن‌الدین رشیدی آل‌هاشم، علی قاسمی و دکتر محمد اسماعیل رستمی نیا
مدیر پروژه: دکتر غلامرضا ویسی
ناظر علمی: دکتر سیدجمال‌الدین میرمحمدی
ویراستار: حسین قاسم حمزه
صفحه‌آر: حمزه زاهدی
ناشر: زمزم هدایت

چاپه نینوا: نوبت چاپ اول، تاریخ چاپ تابستان ۱۳۹۳
شمارگان: ۵۵۰۰ قیمت: ۹۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۳۶-۳۲۱-۳

آدرس ناشر: قم، خیابان دهر شهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱
تلفن: ۰۷۳۵-۳۷۷۳۰۰۲۵، همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

پیشگفتار ۱۱

فصل اول: کلیات

مقدمه ۱۵

تبیین رابطه عناصر شعار ۱۷

فرهنگ ۱۷

اقتصاد ۱۸

مدیریت جهادی ۱۹

عزم ملی ۲۰

فصل دوم: فرهنگ

مقدمه ۲۱

تعریف فرهنگ ۲۲

فرهنگ اسلامی ۲۴

شاخص های مهم فرهنگ اسلامی ۲۵

ظرفیت های حوزه فرهنگ و وضعیت موجود ۵۹

۱. ولایت فقیه ۵۹

۲. اتحاد و انسجام ۶۱

۳. مناسبت های دینی ۶۳

۴. ادبیات و هنر دفاع مقدس ۶۵
۵. تمدن اسلامی و ایرانی ۶۷
۶. شخصیت‌های دینی و ملی ۶۹
۷. انقلاب اسلامی ۷۰
۸. باورها و اعتقادهای دینی ۷۲
۹. ادبیات و زبان فارسی ۷۳
۱۰. هنر اسلامی ایرانی ۷۴
۱۱. فرهنگ دفاع مقدس ۷۶
۱۲. نهادهای علمی، فرهنگی و انقلابی ۷۷

فصل سوم: اقتصاد

- مقدمه ۸۱
- چیستی و چرایی ۸۲
- وضعیت‌شناسی اقتصادی (تعیین وضع موجود) ۸۴
۱. تشدید وضعیت رکود تورمی ۸۴
۲. تورم ۸۶
۳. بیکاری ۸۸
۴. نرخ ارز ۸۹
۵. ابهام در نحوه اجرای فاز دوم هدفمندی (حذف و اضافه) ۹۱
۶. بالا بودن هزینه هر شغل پایدار ۹۱
۷. پایین بودن درآمد سرانه ۹۲
۸. بالا بودن پدیده قاچاق کالا و ارز ۹۳
۹. مفساد اقتصادی ۹۴
۱۰. بالا بودن مطالبات معوق بانکی ۹۶
۱۱. پایین آمدن قدرت خرید مردم ۹۷
۱۲. نقدینگی بالا در جامعه ۹۷
۱۳. جدی نبودن اقتصاد مقاومتی در حوزه کشاورزی ۹۷

شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی	۹۸
۱. مردم‌نهاد بودن	۹۸
۲. تقویت بخش خصوصی	۹۹
۳. نگاه ویژه به شرکت‌های دانش‌بنیان	۱۰۲
۴. ارتقای بهره‌وری	۱۰۳
۵. توجه و نگاه راهبردی به بخش کشاورزی	۱۰۵
ظرفیت‌های درونی و بیرونی	۱۰۹
۱. درآمدهای گمرگی	۱۰۹
۲. ترانزیت	۱۱۰
۳. سوآپ انرژی	۱۱۱
۴. هم‌ارایی شرکت‌های هلدینگ	۱۱۳
۵. افزایش درآمد ملی مالیاتی به‌ویژه مالیات بر ارزش افزوده	۱۱۵
۶. تورسم در ملی	۱۱۷
مزایا و ظرفیت‌های اقتصادی ایران	۱۱۹
ظرفیت‌های بیرونی برای مقاوم سازی اقتصاد	۱۲۰
الزامات اقتصاد مقاومتی	۱۲۵
الزامات عام	۱۲۵
الزامات خاص	۱۳۹
موانع و چالش‌های پیش روی اقتصاد مقاومتی	۱۵۶
راهکارهای اصلاحی	۱۵۸
نتیجه‌گیری	۱۶۲

فصل چهارم: مدیریت جهادی

مقدمه	۱۶۷
اهمیت مدیریت جهادی	۱۶۸
تجلی و ظهور نمونه و مصادیق موفق از قبیل مدیریت	۱۶۸
تعریف مفاهیم و اصطلاحات	۱۶۹

۱۶۹	مدیریت
۱۷۰	مدیریت اسلامی
۱۷۱	جهاد
۱۷۲	مدیریت جهادی
۱۷۸	ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های مدیریت جهادی
۱۷۹	ویژگی‌های مهم مدیران در مدیریت جهادی
۱۷۹	۱. خدمات‌محوری
۱۸۰	۲. ولایت‌محوری
۱۸۱	۳. پویایی و تحول‌آفرینی
۱۸۲	۴. اعتماد به نفس و خودباوری
۱۸۲	۵. توجه به نیروی انسانی (به عنوان مهم‌ترین مزیت رقابتی)
۱۸۳	۶. تدابیر و استقامت در کار
۱۸۳	۷. قناعت و اعتدال
۱۸۴	۸. تخصص، علم و نوآوری
۱۸۵	۹. ابتکار عمل و خلاقیت
۱۸۵	۱۰. شوق خدمت و روحیه خدمت‌گزاری
۱۸۶	ویژگی‌های مهم سازمان در مدیریت جهادی
۱۸۶	۱. درک و توجه به ضروریات و نیازهای جامعه (عمل‌گرایی)
۱۸۶	۲. چابکی و سرعت عمل
۱۸۷	۳. انعطاف‌پذیری و آینده‌نگری
۱۸۸	۴. کار گروهی و مشارکت اجتماعی
۱۸۹	۵. ارزش‌گرایی دینی در محیط کار
۱۹۰	۶. فرایند شایسته‌سالاری
۱۹۱	۷. انتقادگری و انتقادپذیری (بافر هنگ متعالی امر به معروف و نهی از منکر)
۱۹۱	۸. توجه ویژه به مستضعفان (محرومیت‌زدایی)
۱۹۲	۹. تقدم منافع جمع (ملی) بر منافع فرد
۱۹۲	۱۰. مردم‌گرایی و تکریم ارباب رجوع

وضعیت‌شناسی مدیریت جهادی.....	۱۹۳
ظرفیت‌های درونی.....	۱۹۳
آسیب‌های مدیریت جهادی.....	۱۹۷
۱. غفلت از مبدأ و معاد.....	۱۹۸
۲. نفوذ اندیشه‌های مادی.....	۱۹۸
۳. ضعف در رفتارهای دینی.....	۱۹۸
۴. قصور در تربیت و آموزش کادر و مدیران متناسب.....	۱۹۹
۵. کم‌رنگ شدن باورها و ارزش‌های مدیریت جهادی.....	۱۹۹
۶. مدیریت احساسی به جای مدیریت جهادی.....	۲۰۰
۷. خودباختگی در برابر مدیریت غربی.....	۲۰۰
۸. ضعف در نگرش راهبردی و شناسایی مؤلفه‌های آن.....	۲۰۱
۹. ضعف در شیوه‌های تسلیاری.....	۲۰۲
۱۰. ضعف نظارت و ارزیابی.....	۲۰۳
بایسته‌ها و الزامات مدیریت جهادی.....	۲۰۴
۱. اعتقاد راسخ و تعهد عملی به اصول و ارزش‌های انقلاب اسلامی.....	۲۰۴
۲. نهراسیدن از مشکلات و موانع.....	۲۰۴
۳. مردم‌باوری.....	۲۰۵
۴. پرهیز از رویکرد جناحی و حزبی در اداره امور.....	۲۰۵
۵. فرهنگ جهادی لازم و بایسته مدیریت جهادی.....	۲۰۶
۶. آگاهی‌های بایسته در مدیریت جهادی.....	۲۱۱
۷. مراعات اصول و قواعد مدیریت جهادی.....	۲۱۲
۸. تمرکز مسئولان و مردم بر تحقق شعار سال.....	۲۱۳
۹. تحقیق و پژوهش مستمر در خصوص سرعت و سهولت تحقق عوامل و الزامات	
درون‌زایی ظرفیت و قدرت.....	۲۱۴
۱۰. تغییر رویکرد کلان دولت برای اداره اقتصاد کشور.....	۲۱۵
دستاوردهای مدیریت جهادی.....	۲۱۶

فصل پنجم: نتیجه گیری

۲۱۹	مقدمه
۲۲۰	۱. ساماندهی فرهنگی:
۲۲۹	راهبردهای مدیریت جهادی
۲۳۲	راهبردهای فرهنگی
۲۳۴	راهبردهای اقتصادی
۲۳۷	کتابنامه

پیام‌های نوروزی رهبر فرزانه انقلاب اسلامی با عنایت به نیازها و بایسته‌های کشف، اسلامی شکل گرفته و راهبردهای پیشرفت، و پیشتازی در سطح بین‌المللی و جهان و همگام با آن سعادت و خوشبختی مردم ایران را پی می‌گیرد.

هماهنگی و هم‌محور شدن فواید ساختارهای حکومتی و در نتیجه افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع و جلوگیری از اقدام‌های موازی دستگاه‌ها در کنار بستر سازی برای اهداف بلندمدت مجموعه منابع کشور در مسیر آرمان‌های اصلی و مبنایی را به عنوان ویژگی غیر قابل انکار پیشرفت مورد توجه قرار داد.

شعارهای سال که در طول ادوار گذشته از سوی رهبری تعیین و اعلام شده است ضمن آنکه برگرفته از نگاه جامع‌نگر و تفکر سیستمی ایشان است، دارای ماهیتی شامل واقعیت‌ها و آرمان‌ها است، به این معنی که همزمان ضمن هدایت عمومی جامعه به سمت آرمان‌ها و ارزش‌های اصیل انقلاب اسلامی، واقعیت‌ها و تجربیات را که لازمه دستیابی به آرمان‌ها است مورد توجه قرار می‌دهد.

وظیفه کارشناسان عرصه‌های مختلف است که به تبیین زوایای مختلف شعار سال بپردازند و با این اقدام خود مقدمه‌ای برای عملی شدن دغدغه‌های ایشان را فراهم کنند.

از این رو پرداختن به موضوع مهم شعار سال به منظور تبیین و عمق‌بخشی اجتماعی و افزایش قدرت تاثیرگذاری در جامعه یکی از رسالت‌های اصلی مراکز علمی پژوهشی است. تبیین و توصیف عناصر شعار سال، بیان خاستگاه هر یک از عناصر آن، تشریح بایسته‌ها، تعیین مولفه‌ها، ویژگی‌ها، ابعاد فرهنگ و اقتصاد و مدیریت جهادی از منظر دین، بیان نقش و جایگاه مردم و مسئولان، در دستیابی فرهنگ متعالی و اقتصاد اسلامی ضرورت این مهم را گوشزد می‌نماید.

مکن حاضر حاصل تلاش پژوهشگران ارجمند آقایان دکتر سیدرکن‌الدین شادی‌آمل‌هاشم، علی قاسمی و دکتر محمداسماعیل رستمی‌نیا است که با همکاری صمیمانه آقایان دکتر علی باقی نصرآبادی، دکتر ابوالقاسم بخش‌ن و مهندس فیروز اکبری به ثمر نهشته است، و با راهنمایی و نظارت علمی حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سید جمال‌الدین میرمحمدی از اتقان لازم برخوردار گردیده است. هدف پژوهشکده مطالعات فرهنگی اجتماعی پژوهشگاه امام صادق علیه السلام از تهیه و تدوین این کتاب برداشتن گامی در جهت تبیین و توصیف عناصر اصلی شعار سال است که در پنج فصل به ترتیب زیر به آن پرداخته شده است:

- فصل اول، شامل مفاهیم کلی مربوط به عناصر اصلی شعار سال (فرهنگ، اقتصاد، عزم ملی و مدیریت جهادی) است.

- فصل دوم، به تبیین چیرستی فرهنگ، شاخص‌ها، ظرفیت‌ها و بایسته‌های فرهنگی پرداخته است.

۱- فصل سوم، به چیرستی و چرایی اقتصاد مقاومتی، وضعیت‌شناسی اقتصادی، شاخص‌ها، ظرفیت‌های درونی و برونی، الزامات، موانع و چالش‌های پیش روی اقتصاد مقاومتی و راهکارهای اصلاحی پرداخته است.

۲- فصل چهارم، چیرستی و چرایی مدیریت جهادی، ابعاد و شاخص‌های مدیریت جهادی، ویژگی‌های مهم سازمان در مدیریت جهادی، وضعیت‌شناسی (ظرفیت‌های درونی و برونی)، آسیب‌ها و بایسته‌های مدیریت جهادی را به بحث گذاشته است.

۳- در فصل پنجم جمع‌بندی و راهبردها ارائه گردیده است.

در این جلد ضمن تقدیر از نویسندگان محترم و کلیه همکاران گرامی در بخش‌های آماده‌سازی، ویرایش، چاپ و نشر، از خوانندگان ارجمند صمیمانه خواهش می‌گردد که از ارائه نظرات ارزشمند خود محروم نسازند. پژوهشکده مطالعات فرهنگی اجتماعی

